

Wymagania edukacyjne z języka polskiego dla klasy V na poszczególne oceny – I półrocze

Dział	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<i>Kształcenie literackie i kulturowe, tworzenie wypowiedzi, samokształcenie</i>	Stopień opanowania przez niego wiadomości pozwala na wykonanie zadań typowych, o niewielkim stopniu trudności, samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela. Zna lektury obowiązkowe i uzupełniające we wskazanym przez nauczyciela fragmencie. Podejmuje próbę odczytania tekstów kultury. Ma opanowaną w stopniu dopuszczającym technikę czytania głośnego, podejmuje próbę doskonalenia. Przekazuje treści przeczytanego łatwego fragmentu tekstu, potrafi odpowiadać na	Stopień opanowania przez niego wiadomości pozwala na samodzielne wykonanie zadań typowych. Zna treść lektur obowiązkowych i uzupełniających przewidzianych w tym półroczu. Wypowiada się na temat poznanych tekstów kultury, odpowiada na łatwe pytania do tekstu. Ma opanowaną w stopniu dostatecznym technikę czytania cichego i głośnego, podejmuje próbę jej doskonalenia. Zna elementy świata przedstawionego. Potrafi opowiadać poznany tekst (ustnie i pisemnie), odpowiada na łatwiejsze pytania do	Stopień opanowania przez niego wiadomości pozwala na samodzielne wykonanie zadań typowych i trudniejszych, podejmuje próbę samodzielnego i logicznego myślenia. Zna dobrze treść lektur obowiązkowych i uzupełniających przewidzianych w tym półroczu, orientuje się w problematyce. Wypowiada się na temat poznanych tekstów kultury, odpowiada pytania do tekstu kultury. Czyta poprawnie, stosując zasady prawidłowego przestankowania, doskonali technikę czytania.	Potrafi samodzielnie wnioskować, myśleć logicznie, uzasadnić swoje zdanie. Zna lektury obowiązkowe i uzupełniające przewidziane w tym półroczu na poziomie bardzo dobrym, dobrze orientuje się w problematyce. Wypowiada się na temat poznanych tekstów kultury, odpowiada na wszystkie pytania do tekstu kultury. Czyta biegle, stosując zasady prawidłowego przestankowania, doskonali swój warsztat pracy. Wykazuje się bardzo dobrą znajomością przeczytanego tekstu. Zna i potrafi bardzo dobrze wymienić elementy świata	Twórczo oraz samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania. Proponuje rozwiązania oryginalne, jest kreatywny. Samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności. Bardzo dobrze zna treść i problematykę lektur obowiązkowych i uzupełniających w tym półroczu. Wypowiada się na temat poznanych tekstów kultury, odpowiada biegle na wszystkie pytania do tekstu kultury. Czyta biegle, stosując zasady prawidłowego przestankowania, głośowej interpretacji tekstu, doskonali swój

	<p>bardzo łatwe pytania do tekstu, tworzy łatwe pytania do tekstu.</p> <p>Rozumie różnicę między światem przedstawionym utworu a światem rzeczywistym.</p> <p>Wyodrębnia główne postacie literackie (bohaterów) i wydarzenia.</p> <p>Rozróżnia tekst informacyjny, literacki, reklamowy, wymienia cechy tekstu publicystycznego. Ma ubogi zasób słownictwa.</p> <p>Łączy tytuły utworów z nazwiskami autorów.</p> <p>Rozpoznaje, baśń, powieść, legendę, przysłowie, opowiadanie.</p> <p>Rozumie różnicę między światem przedstawionym utworu a światem</p>	<p>tekstu, tworzy pytania do tekstu. Rozróżnia i podejmuje próbę wskazania funkcji tekstu informacyjnego, literackiego, reklamowego, wymienia cechy tekstu publicystycznego i próbuje go samodzielnie wskazać. Ma przeciętny zasób słownictwa.</p> <p>Odróżnia baśń od innych utworów, zna cechy baśni, legendy, powieści, przysłowia, opowiadania.</p> <p>Wskazuje w tekście poznane środki poetyckie i elementy budowy utworu literackiego i próbuje określić ich funkcje (ożywienie, uosobienie, porównanie, wers, zwrotka, podmiot liryczny, nastrój</p>	<p>Zna i potrafi wymienić elementy świata przedstawionego na przykładzie.</p> <p>Potrafi opowiadać poznany tekst (ustnie i pisemnie), odpowiada na przeciętne pytania do tekstu, potrafi stworzyć pytania zamknięte i pytania otwarte do tekstu, ma dobry zasób słownictwa, zna sposoby bogacenia własnego słownictwa.</p> <p>Rozróżnia i wskazuje funkcję tekstu informacyjnego, literackiego, reklamowego, wskazuje cechy podanego tekstu publicystycznego.</p> <p>Charakteryzuje i ocenia postępowanie bohatera literackiego.</p> <p>Wskazuje w utworach kontrast dobra i zła, prawdy i kłamstwa.</p>	<p>przedstawionego omawianych utworów uwzględniając szczegóły.</p> <p>Ma bogaty zasób słownictwa i umiejętnie się nim posługuje, zna sposoby bogacenia własnego słownictwa i wykorzystuje je w praktyce.</p> <p>Potrafi bardzo dobrze opowiadać poznany tekst (ustnie i pisemnie), odpowiada na trudniejsze pytania do tekstu, potrafi świadomie tworzyć pytania zamknięte i pytania otwarte do tekstu znając ich celowość.</p> <p>Rozróżnia i wskazuje cechy oraz funkcję tekstu informacyjnego, literackiego, reklamowego, wskazuje funkcję i cechy podanego tekstu publicystycznego.</p> <p>Rozumie i potrafi</p>	<p>warsztat pracy.</p> <p>Wykazuje się bardzo dobrą znajomością przeczytanego tekstu.</p> <p>Zna i potrafi bezbłędnie wymienić elementy świata przedstawionego omawianych utworów uwzględniając szczegóły.</p> <p>Ma bardzo bogaty zasób słownictwa i umiejętnie się nim posługuje, świadomie doskonali swój warsztat pracy w tym zakresie.</p> <p>Potrafi bezbłędnie opowiadać poznany tekst (ustnie i pisemnie), odpowiada na trudne pytania do tekstu.</p> <p>Potrafi świadomie tworzyć pytania zamknięte i pytania otwarte do tekstu znając ich funkcję.</p> <p>Biegłe rozróżnia i wskazuje cechy oraz funkcję tekstu</p>
--	---	--	--	--	---

	<p>rzeczywistym. Poprawnie pisze ramowy plan utworu do krótkiego tekstu. Recytuje krótkie teksty poetyckie oraz fragmenty prozy. Z pomocą nauczyciela wskazuje poznane środki poetyckie i elementy budowy utworu literackiego (ożywienie, uosobienie, porównanie, wers, zwrotka, podmiot liryczny, nastrój utworu, nadawca, odbiorca, poezja, epika, dramat, autor, narrator, narracja, dialog, monolog, rym, rytm, refren, epitet, przenośnia, morał, wątek, akcja). Zna podstawowe zasady korzystania z biblioteki, Internetu, encyklopedii. Zna terminologię związaną z tekstami</p>	<p>utworu, nadawca, odbiorca, poezja, epika, dramat, autor, narrator, narracja, dialog, monolog, wątek, akcja, rym, rytm, refren, epitet, przenośnia - metafora, morał, wątek, akcja). Podejmuję próbę oceny bohaterów literackich, realistycznych i fantastycznych, wyodrębnia zdarzenia i wątki. Zauważa w tekście podstawowe zależności analityczno-interpretacyjne (w tym proste znaczenia przenośne). Próbuje odróżnić w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio ukryte. Określa temat i główną myśl prostego tekstu. Zna zasady i znajduje</p>	<p>Rozumie morał wynikający z utworu literackiego. Wskazuje poznane środki poetyckie i elementy budowy świata przedstawionego na przykładzie, wskazuje ich funkcje (ożywienie, uosobienie, porównanie, wers, zwrotka, podmiot liryczny, nastrój utworu, nadawca, odbiorca, poezja, epika, dramat, autor, narrator, narracja, dialog, monolog, wątek, akcja, rym, rytm, refren, epitet, przenośnia - metafora, morał, wątek, akcja). Zna cechy baśni i legendy, odróżnia je i wskazuje morał, zna i odróżnia cechy opowiadania, przysłówia, powieści. Zauważa w tekście</p>	<p>wskazać motywy postępowania bohaterów. Podaje poprawne cechy baśni i jej elementy na przykładzie, zna cechy baśni, legendy, odróżnia je i wskazuje morał oraz przenośne znaczenia, zna i odróżnia powieść, opowiadanie, przysłowie. Próbuje wskazać typy opowiadań. Samodzielnie rozpoznaje i nazywa środki poetyckie i elementy budowy utworu literackiego, potrafi samodzielnie podać przykłady poznanych środków artystycznego wyrazu. (ożywienie, uosobienie, porównanie, wers, zwrotka, podmiot liryczny, nastrój utworu, nadawca, odbiorca, poezja,</p>	<p>informacyjnego, literackiego, reklamowego, wskazuje funkcję i cechy podanego tekstu publicystycznego. Rozumie i potrafi wskazać motywy postępowania bohaterów, wyraża przy tym własne zdanie, które potrafi logicznie uzasadnić. Podaje poprawne cechy baśni i jej elementy na przykładzie, zna cechy baśni, legendy, odróżnia je i wskazuje morał oraz przenośne znaczenia we wskazanym utworze, zna i odróżnia powieść, opowiadanie, przysłowie. Rozróżnia typy opowiadań. Samodzielnie, biegle rozpoznaje i nazywa środki poetyckie i</p>
--	---	---	--	--	---

	<p>kultury, podejmuje próbę właściwego odbioru tekstów kultury. Wykazuje się elementarną wiedzą z zakresu życia kulturalnego regionu. W formie ustnego opowiadania przekazuje treść utworu lub jego fragment, w kilku zdaniach opowie o własnych doświadczeniach, poprawnie przedstawia się, wita i żegna. Krótko wypowiada się w poznanych formach wypowiedzi pisemnej, rozróżnia ich podstawowe cechy gatunkowe (kartkę z życzeniami, pozdrowieniami, notatkę, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, list prywatny, elektroniczny, opis postaci, opis</p>	<p>proste informacje w encyklopedii, słownikach, Internecie. Rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się i znaków komunikacji. Potrafi nazwać swoje reakcje czytelnicze. Odróżnia fikcję od rzeczywistości, realizm od fantastyki. Recytuje krótkie teksty poetyckie oraz fragmenty prozy, podejmując próbę ich głosowej interpretacji. Dobrze zna terminologię związaną z tekstami kultury, na poziomie przeciętnym dokonuje odbioru tekstów kultury. Wykazuje się przeciętną znajomością życia kulturalnego regionu. Wypowiedzi ustne są</p>	<p>bardziej złożone zależności analityczno-interpretacyjne. Rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi. Wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście, dostrzega relacje między częściami składowymi w wypowiedzi. Określa temat i główną myśl tekstu. Znajduje informacje w encyklopedii, słownikach, Internecie, rozróżnia rodzaje encyklopedii. Rozpoznaje znaczenie i funkcje niewerbalnych środków komunikowania się. Konfrontuje sytuację bohaterów z własnym doświadczeniem. Recytuje teksty</p>	<p>epika, dramat, autor, narrator, narracja, dialog, monolog, wątek, akcja, rym, rytm, refren, epitet, przenośnia - metafora, morał, wątek, akcja). Wskazuje w utworach kontrast dobra i zła, prawdy i kłamstwa. Zauważa w tekście trudne i złożone zależności analityczno-interpretacyjne. Znajduje złożone informacje w encyklopedii, słownikach, Internecie, rozróżnia rodzaje słowników i encyklopedii, zna ich funkcje rozwija umiejętność krytycznej oceny pozyskanych informacji. Stosuje w praktyce niewerbalne środki komunikowania się. Konfrontuje sytuację bohaterów z własnym</p>	<p>elementy budowy utworu literackiego, potrafi samodzielnie i oryginalnie podać przykłady poznanych środków artystycznego wyrazu (ożywienie, uosobienie, porównanie, wers, zwrotka, podmiot liryczny, nastrój utworu, nadawca, odbiorca, poezja, epika, dramat, autor, narrator, narracja, dialog, monolog, wątek, akcja, rym, rytm, refren, epitet, przenośnia - metafora, morał, wątek, akcja). Wskazuje w utworach kontrast dobra i zła, prawdy i kłamstwa, dokonuje oceny. Zauważa w tekście trudne i złożone zależności analityczno-interpretacyjne. Znajduje złożone</p>
--	---	---	--	--	---

	<p>przedmiotu, krajobrazu, plan wydarzeń, opowiadanie, dialog, opowiadanie z dialogiem, sprawozdanie). Uczeń stosuje na poziomie koniecznym (proste) zasady ortograficzne, interpunkcyjne, językowe, próbuje stosować poprawną kompozycję.</p>	<p>poprawne pod względem poprawności językowej, uczeń buduje dłużą logiczną wypowiedź. Wypowiada się na poziomie dostatecznym w formach wypowiedzi pisemnej (kartkę z życzeniami, notatkę, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, list prywatny, elektroniczny, opis postaci, opis przedmiotu, krajobrazu, plan wydarzeń, opowiadanie, dialog, opowiadanie z dialogiem, sprawozdanie). Dostosowuje wypowiedź do oficjalnej i nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej. Formułuje pytania do tekstu.</p>	<p>poetyckie oraz fragmenty prozy, podejmując próbę ich głosowej interpretacji. Uczeń odczytuje wartości pozytywne i ich przeciwieństwa wpisane w teksty kultury. Dostrzega swoistość artystyczną dzieła. Formułuje przesłanie utworu literackiego. Posługuje się terminologią związaną z odbiorem tekstów kultury. Wykazuje się dobrą znajomością życia kulturalnego regionu. Wypowiedzi ustne są dobre pod względem poprawności językowej, tematu, uczeń buduje dłużą logiczną wypowiedź, potrafi uzasadnić swoje zdanie. Wypowiada się w formach wypowiedzi pisemnej na poziomie</p>	<p>doświadczeniem. Recytuje teksty poetyckie oraz fragmenty prozy, uwzględniając zasady głosowej interpretacji. Formułuje przesłanie utworu tekstu kultury. Świadomie i z uwagą odbiera teksty kultury. Wykazuje się bardzo dobrą znajomością życia kulturalnego regionu. Wypowiedzi ustne są bardzo dobre pod względem poprawności językowej, tematu, uczeń buduje dłużą logiczną i uporządkowaną, spójną wypowiedź, potrafi uzasadnić swoje zdanie. Wypowiada się w formach wypowiedzi pisemnej na poziomie bardzo dobrym (kartkę z życzeniami, notatkę, zaproszenie, podziękowanie,</p>	<p>informacje w encyklopedii, słownikach, Internecie, rozróżnia rodzaje encyklopedii i słowników zna ich funkcje, świadomie się nimi posługuje. Stosuje w praktyce niewerbalne środki komunikowania się. Konfrontuje sytuację bohaterów z własnym doświadczeniem. Wzorcowo recytuje teksty poetyckie oraz fragmenty prozy, z zastosowaniem zasad głosowej interpretacji. Bezbłędnie formułuje przesłanie utworu tekstu kultury. Potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości także regionu. Bierze udział w konkursach; osiąga w nich sukcesy w szkole</p>
--	---	--	--	--	--

		<p>Sporządza plan odtwórczy wypowiedzi. Ma średni zasób słownictwa z określonych kręgów tematycznych. Prace pod względem języka, ortografii i interpunkcji są poprawne. Kompozycja jest na poziomie przeciętnym.</p>	<p>dobrym (kartkę z życzeniami, notatkę, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, list prywatny, elektroniczny, opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, plan wydarzeń, sprawozdanie). Poprawnie przedstawia się budując dłuższą wypowiedź ustną i pisemną. Biegłe posługuje się cechami poznanych gatunków form wypowiedzi pisemnych. Ma dobry zasób słownictwa z określonego kręgu tematycznego. Prace pod względem języka, ortografii i interpunkcji są dobre.</p>	<p>ogłoszenie, list prywatny, elektroniczny, opis postaci, przedmiotu, krajobrazu, plan wydarzeń, opowiadanie, dialog, opowiadanie z dialogiem, sprawozdanie). Buduje dłuższą wypowiedź ustną i pisemną charakteryzującą się bogatym słownictwem i różnorodnością składniową, prezentuje własne zdanie i uzasadnia je. Biegłe posługuje się cechami poznanych gatunków form wypowiedzi pisemnych, stosuje je w praktyce prawie bezbłędnie. Bardzo dobrze dostosowuje styl wypowiedzi do formy. Kompozycja prac jest dostosowana do formy</p>	<p>i poza szkołą. Podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach szkolnych. Wypowiedzi ustne są bardzo dobre pod względem poprawności językowej, tematu, uczeń buduje długą logiczną, uporządkowaną, spójną i oryginalną wypowiedź, potrafi uzasadnić swoje zdanie. Wypowiada się w formach wypowiedzi pisemnej na poziomie celującym (kartkę z życzeniami, notatkę, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, list prywatny, elektroniczny, opis postaci, opis przedmiotu, krajobrazu, plan wydarzeń,</p>
--	--	--	---	--	--

			Kompozycja jest na poziomie dobrym.	wypowiedzi. Prace pod względem języka, ortografii i interpunkcji są bardzo dobre.	opowiadanie, dialog, opowiadanie z dialogiem, sprawozdanie). Buduje dłuższą wypowiedź ustną i pisemną charakteryzującą się bardzo bogatym słownictwem i różnorodnością składniową, prezentuje własne zdanie i uzasadnia je. Biegłe posługuje się cechami poznanych gatunków form wypowiedzi pisemnych, stosuje je w praktyce biegle. Biegłe dostosowuje styl do formy wypowiedzi. Kompozycja prac jest prawie bezbłędnie dostosowana do formy wypowiedzi. Prace pod względem języka, ortografii i interpunkcji są niemalże bezbłędne.						
Gramatyka języka	W	stopniu	W	stopniu	Stosuje	poznaną	Biegłe stosuje	poznaną	Biegłe	i	prawie

<p><i>polskiego</i></p>	<p>podstawowym stosuje wiedzę z zakresu językoznawstwa. Rozróżnia poznane części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki, spójnik, przyimek, wyrażenie przyimkowe, liczebnik) i zdania (podmiot, orzeczenie). Rozróżnia i poprawnie zapisuje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące. Rozpoznaje liczbę i rodzaj rzeczownika, rzeczowniki własne i pospolite. Zna przypadki rzeczownika, odmienia proste rzeczowniki przez przypadki. Rozpoznaje liczbę, osobę, czas, rodzaj, tryb, czasownika, formę osobową i</p>	<p>dostatecznym stosuje poznaną wiedzę z zakresu językoznawstwa. Rozróżnia poznane odmienne i nieodmienne części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki, spójnik, przyimek, wyrażenie przyimkowe, liczebnik) i zdania (podmiot, orzeczenie). Rozpoznaje w tekście i próbuje tworzyć formy przypadków, liczb, osób, czasów, trybów, rodzajów gramatycznych poznanych odmienne części mowy, rozumie ich funkcje w wypowiedzi. Tworzy formy nieosobowe od czasowników w formie osobowej i odwrotnie. Tworzy</p>	<p>wiedzę z zakresu językoznawstwa. Rozróżnia w zdaniu i tworzy różne formy poznanych odmienne i nieodmienne części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki, spójnik, przyimek, wyrażenie przyimkowe, liczebnik) i zdania (podmiot, orzeczenie), podaje ich funkcję. Poprawnie odmienia poznane części mowy. Odmienia przez przypadki trudniejsze rzeczowniki, zna rodzaje stopniowania przymiotników i przysłówków, stosuje je w praktyce. Zna rodzaje wypowiedzeń, ich cel i funkcję. Rozróżnia zdanie pojedyncze</p>	<p>wiedzę z zakresu językoznawstwa. Rozróżnia biegle poznane części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki, spójnik, przyimek, wyrażenie przyimkowe, liczebnik) i określa ich rodzaje i funkcje oraz części zdania (podmiot, orzeczenie). Biegle odmienia poznane części mowy. Odmienia trudniejsze rzeczowniki. Dobrze stopniuje przymiotniki i przysłówki, wie, które przymiotniki i przysłówki nie stopniują się, bardzo dobrze zna i posługuje się rodzajami stopniowania. Zna rodzaje wypowiedzeń (równoważnik zdania, zdanie pojedyncze rozwinięte i</p>	<p>bezbłędnie stosuje poznaną wiedzę z zakresu językoznawstwa. Bezbłędnie rozróżnia i odmienia poznane części mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki, spójnik, przyimek, wyrażenie przyimkowe, liczebnik) i zdania (podmiot i orzeczenia), tworzy je, modyfikuje, określa ich rodzaje i funkcje. Stopniuje trudniejsze przymiotniki i przysłówki, odmienia trudniejsze rzeczowniki. Biegle rozróżnia i tworzy wypowiedzenia (równoważnik zdania, zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, zdanie złożone), zna ich cel i</p>
-------------------------	---	--	--	--	---

	<p>niesobową. Zna zasady stopniowania przymiotników, próbuje stopniować przymiotniki i przysłówki. Rozpoznaje liczbę, rodzaj i przypadek przymiotnika. Próbuje rozróżnić liczebniki. Rozumie pojęcie zdania i równoważnika zdania, potrafi wyodrębnić je w mowie i piśmie, wskazuje zdanie pojedyncze. Rozróżnia głoski, litery i sylaby. Rozpoznaje samogłoski i spółgłoski. Zna alfabet. Wie, że nie wszystkie wyrazy mają znaczenie dosłowne. Wskazuje zdrobnienie, zgrubienie i wyrazy bliskoznaczne.</p>	<p>rzeczowniki własne i pospolite. Rozróżnia i tworzy typy liczebników. Tworzy czasowniki odrzeczownikowe i wskazuje ich funkcję. Poprawnie stopniuje proste przymiotniki i przysłówki. Zna rodzaje wypowiedzeń i ich cel. Rozróżnia zdanie pojedyncze (rozwięte i nierozwięte) i złożone oraz równoważnik zdania, zamienia równoważnik zdania na zdanie i na odwrot. Wyróżnia w wyrazie głoski, litery i sylaby. Rozpoznaje samogłoski i spółgłoski. Stosuje alfabet w praktyce. Rozpoznaje zdrobnienia, zgrubienia, wyrazy wieloznaczne.</p>	<p>(rozwięte i nierozwięte) i złożone oraz równoważnik zdania, dokonuje przekształceń na wypowiedzeniach. Wyróżnia w wyrazie głoski, litery, dzieli wyrazy na sylaby, stosując wiedzę z tego zakresu. Rozpoznaje samogłoski i spółgłoski. Rozróżnia spółgłoski miękkie i twarde. Stosuje alfabet w praktyce. Potrafi określić znaczenie przenośne związków frazeologicznych. Poprawnie tworzy zdrobnienia, zgrubienia, wyrazy wieloznaczne, synonimy i antonimy.</p>	<p>nierozwięte, zdanie złożone), rozróżnia je, tworzy, podaje ich cel i funkcję, dokonuje ich modyfikacji. Posługuje się wiedzą z zakresu fonetyki (litera, głoska, sylaba, samogłoska, spółgłoska miękka i twarda). Alfabet biegle stosuje w praktyce. Potrafi określić znaczenie przenośne związków frazeologicznych. Tworzy zdrobnienia i zgrubienia, wyrazy wieloznaczne, synonimy i antonimy – trudniejsze przykłady.</p>	<p>funkcję, dokonuje ich modyfikacji. Biegle posługuje się wiedzą z zakresu fonetyki (litera, głoska, sylaba, samogłoska, spółgłoska miękka i twarda). Alfabet biegle stosuje w praktyce. Potrafi biegle określić znaczenie przenośne związków frazeologicznych. Tworzy zdrobnienia i zgrubienia, wyrazy wieloznaczne, synonimy i antonimy – trudne przykłady, rozumie ich funkcje.</p>
--	---	--	--	--	---

		Zna pojęcie związek frazeologiczny Tworzy zdrobnienia i zgrubienia, synonimy i antonimy.			
Ortografia i interpunkcja	Zna podstawowe zasady ortograficzne (pisownia wyrazów małą i wielką literą – imiona, nazwiska, nazwy geograficzne tytuły, wyrazów z „u”, „ó”, „ż”, „rz”, „h”, „ch”, pisownia „nie” z różnymi częściami mowy, pisownia wyrazów z częstką „by”, pisownia wyrazów z „ę” i „ą”) i interpunkcyjne (przecinek po spójniku, w zdaniu pojedynczym i złożonym), zna znaki interpunkcyjne: kropka, przecinek, wykrzyknik, pytajnik, cudzysłów. Poprawnie zapisuje datę. Podejmuje	Zna zasady ortograficzne (pisownia wyrazów małą i wielką literą – imiona, nazwiska, nazwy geograficzne tytuły, wyrazów z „u”, „ó”, „ż”, „rz”, „h”, „ch”, pisownia „nie” z różnymi częściami mowy, pisownia wyrazów z częstką „by”, pisownia wyrazów z „ę” i „ą”) i interpunkcyjne (przecinek po spójniku, w zdaniu pojedynczym i złożonym), zna znaki interpunkcyjne: kropka, przecinek, wykrzyknik, pytajnik, cudzysłów, kursywa. Poprawnie zapisuje datę na dwa sposoby.	Dobrze zna zasady ortograficzne (pisownia wyrazów małą i wielką literą – imiona, nazwiska, nazwy geograficzne tytuły, wyrazów z „u”, „ó”, „ż”, „rz”, „h”, „ch”, pisownia „nie” z różnymi częściami mowy, pisownia wyrazów z częstką „by”, pisownia wyrazów z „ę” i „ą”) i interpunkcyjne (przecinek po spójniku, w zdaniu pojedynczym i złożonym), zna znaki interpunkcyjne oraz ich funkcje: kropka, przecinek, wykrzyknik, pytajnik, cudzysłów, kursywa. Poprawnie stosuje	Bardzo dobrze zna zasady ortograficzne (pisownia wyrazów małą i wielką literą – imiona, nazwiska, nazwy geograficzne tytuły, wyrazów z „u”, „ó”, „ż”, „rz”, „h”, „ch”, pisownia „nie” z różnymi częściami mowy, pisownia wyrazów z częstką „by”, pisownia wyrazów z „ę” i „ą”) i interpunkcyjne (przecinek po spójniku, w zdaniu pojedynczym i złożonym), zna znaki interpunkcyjne oraz ich funkcje: kropka, przecinek, wykrzyknik, pytajnik, cudzysłów, kursywa. Biegle stosuje zasady zapisywania dat i	Bezbłędnie zna zasady ortograficzne (pisownia wyrazów małą i wielką literą – imiona, nazwiska, nazwy geograficzne tytuły, wyrazów z „u”, „ó”, „ż”, „rz”, „h”, „ch”, pisownia „nie” z różnymi częściami mowy, pisownia wyrazów z częstką „by”, pisownia wyrazów z „ę” i „ą”) i interpunkcyjne (przecinek po spójniku, w zdaniu pojedynczym i złożonym), zna znaki interpunkcyjne i ich funkcje: kropka, przecinek, wykrzyknik, pytajnik, cudzysłów, kursywa. Biegle i prawie

	próbę zastosowania poznanych zasad.	Przeciętnie stosuje zasady w praktyce.	zasady zapisywania dat i stawiania kropki po liczbach. Dobrze stosuje zasady w praktyce.	stawiania kropki po liczbach. Biegle stosuje zasady w praktyce.	bezbłędnie stosuje zasady zapisywania dat i stawiania kropki po liczbach. Biegle stosuje zasady w praktyce ze świadomością ich celu.
--	-------------------------------------	--	---	--	---

Lektury czytane w całości:

-Ferenc Molnar, *Chłopcy z Placu Broni*,

-Janusz Christa, *Kajko i Kokosz. Szkoła latania*,

Ponadto teksty literackie, inne teksty kultury zawarte w podręczniku *Nowe Słowa na start! Podręcznik do języka polskiego dla klasy V szkoły podstawowej*, Anna Klimowicz, Marlena Derlukiewicz, Nowa Era (rozdziały 1-4)

Wymagania edukacyjne z języka polskiego dla klasy V na poszczególne oceny – II półrocze

Dział	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca
<i>Kształcenie literackie i kulturowe, tworzenie wypowiedzi, samokształcenie</i>	Stopień opanowania przez niego wiadomości pozwala na wykonanie zadań typowych, o niewielkim stopniu trudności, samodzielnie lub przy	Stopień opanowania przez niego wiadomości pozwala na samodzielne wykonanie zadań typowych. Zna treść lektur obowiązkowych i	Stopień opanowania przez niego wiadomości pozwala na samodzielne wykonanie zadań typowych i trudniejszych, podejmuje próbę	Potrafi samodzielnie wnioskować, myśleć logicznie, uzasadniać swoje zdanie. Zna lektury obowiązkowe i uzupełniające przewidziane w tym	Twórczo oraz samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania. Proponuje rozwiązania oryginalne, jest kreatywny.

	<p>pomocy nauczyciela. Zna lektury obowiązkowe i uzupełniające we wskazanym przez nauczyciela fragmencie. Podejmuje próbę odczytania tekstów kultury. Ma opanowaną w stopniu dopuszczającym technikę czytania głośnego, podejmuje próbę doskonalenia. Przekazuje treści przeczytanego tekstu, potrafi odpowiadać na bardzo łatwe pytania do tekstu, tworzy łatwe pytania do tekstu. Rozróżnia tekst informacyjny, literacki, reklamowy, wymienia cechy tekstu publicystycznego. Ma ubogi zasób słownictwa. Rozumie różnicę</p>	<p>uzupełniających przewidzianych w tym półroczu. Wypowiada się na temat poznanych tekstów kultury, odpowiada na łatwe pytania. Ma opanowaną w stopniu dostatecznym technikę czytania cichego i głośnego, podejmuje próbę doskonalenia. Zna elementy świata przedstawionego. Potrafi opowiadać poznany tekst (ustnie i pisemnie), odpowiada na łatwiejsze pytania do tekstu, tworzy pytania do tekstu. Rozróżnia i podejmuje próbę wskazania funkcji informacyjnego, literackiego, reklamowego, wymienia cechy tekstu publicystycznego i</p>	<p>samodzielnego i logicznego myślenia. Zna dobrze treść lektur obowiązkowych i uzupełniających przewidzianych w tym półroczu orientuje się w problematyce. Wypowiada się na temat poznanych tekstów kultury, odpowiada pytania do tekstu kultury. Czyta poprawnie, stosując zasady prawidłowego przestankowania, doskonali technikę czytania. Zna i potrafi wymienić elementy świata przedstawionego na przykładzie. Potrafi opowiadać poznany tekst (ustnie i pisemnie), odpowiada na przeciętne pytania do tekstu, potrafi</p>	<p>półroczu na poziomie bardzo dobrym, dobrze orientuje się w problematyce. Wypowiada się na temat poznanych tekstów kultury, odpowiada na wszystkie pytania do tekstu kultury. Czyta biegle, stosując zasady prawidłowego przestankowania, doskonali swój warsztat pracy. Wykazuje się bardzo dobrą znajomością przeczytanego tekstu. Zna i potrafi bardzo dobrze wymienić elementy świata przedstawionego omawianych utworów uwzględniając szczegóły. Ma bogaty zasób słownictwa i umiejętnie się nim posługuje, zna sposoby bogacenia własnego słownictwa i wykorzystuje je w</p>	<p>Samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności. Bardzo dobrze zna treść i problematykę lektur obowiązkowych i uzupełniających w tym półroczu. Wypowiada się na temat poznanych tekstów kultury, odpowiada biegle na wszystkie pytania do tekstu kultury. Czyta biegle, stosując zasady prawidłowego przestankowania, głosowej interpretacji tekstu, doskonali swój warsztat pracy. Wykazuje się bardzo dobrą znajomością przeczytanego tekstu. Zna i potrafi bezbłędnie wymienić elementy świata przedstawionego omawianych utworów uwzględniając szczegóły.</p>
--	--	--	---	--	---

	<p>miedzy światem przedstawionym utworu a światem rzeczywistym. Wyodrębnia główne postacie literackie i wydarzenia. Łączy tytuły utworów z nazwiskami autorów. Rozpoznaje, baśń, mit, legendę, powieść, powieść fantasy, nowelę, dziennik, przysłowie, opowiadanie. Rozumie różnicę miedzy światem przedstawionym utworu a światem rzeczywistym. Poprawnie pisze ramowy plan utworu do krótkiego tekstu. Recytuje krótkie teksty poetyckie oraz fragmenty prozy. Z pomocą nauczyciela wskazuje poznane środki poetyckie i elementy budowy utworu</p>	<p>próbuję go samodzielnie wskazać. Ma przeciętny zasób słownictwa. Odróżnia baśń od innych utworów, zna cechy baśni. Zna cechy mitu i legendy, pojęcie: mitologia, powieść, powieść fantasy, nowela, dziennik, przysłowie, opowiadanie. Wskazuje w tekście poznane środki poetyckie i elementy budowy utworu literackiego i próbuje określić ich funkcje (ożywienie, uosobienie, porównanie, wers, zwrotka, podmiot liryczny, nastrój utworu, nadawca, odbiorca, poezja, epika, dramat, autor, narrator, narracja, dialog, monolog, rymy dokładne i</p>	<p>tworzyć pytania zamknięte i pytania otwarte do tekstu, ma dobry zasób słownictwa, zna sposoby bogacenia własnego słownictwa. Rozróżnia i wskazuje funkcję tekstu informacyjnego, literackiego, reklamowego, wskazuje cechy podanego tekstu publicystycznego. Charakteryzuje i ocenia postępowanie bohatera literackiego. Wskazuje w utworach kontrast dobra i zła, prawdy i kłamstwa. Rozumie morał wynikający z utworu literackiego. Zna cechy mitu i legendy, pojęcie: mitologia, powieść, powieść fantasy, nowela, dziennik, przysłowie, opowiadanie próbuje wskazać te cechy w</p>	<p>praktyce. Potrafi bardzo dobrze opowiadać poznany tekst (ustnie i pisemnie), odpowiada na trudniejsze pytania do tekstu, potrafi świadomie tworzyć pytania zamknięte i pytania otwarte do tekstu znając ich celowość. Rozróżnia i wskazuje cechy oraz funkcję tekstu informacyjnego, literackiego, reklamowego, wskazuje funkcję i cechy podanego tekstu publicystycznego. Zna cechy mitu i legendy, pojęcie: mitologia, powieść, powieść fantasy, nowela, dziennik, przysłowie, opowiadanie wskazuje w utworach literackich te cechy, próbuje wyodrębnić typy opowiadania.</p>	<p>Ma bardzo bogaty zasób słownictwa i umiejętnie się nim posługuje, świadomie doskonalili swój warsztat pracy w tym zakresie. Potrafi bezbłędnie opowiadać poznany tekst (ustnie i pisemnie), odpowiada na trudne pytania do tekstu. Potrafi świadomie tworzyć pytania zamknięte i pytania otwarte do tekstu znając ich funkcję. Bezbłędnie zna cechy mitu i legendy, pojęcie: mitologia, powieść, powieść fantasy, nowela, dziennik, przysłowie, opowiadanie biegle wskazuje w utworach literackich te cechy. Wyodrębnia typy opowiadania. Rozumie i potrafi wskazać motywy postępowania</p>
--	--	--	---	--	--

	<p>literackiego (ożywienie, uosobienie, porównanie, wers, zwrotka, podmiot liryczny, nastrój utworu, nadawca, odbiorca, poezja, epika, dramat, autor, narrator, narracja, dialog, monolog, rymy dokładne i niedokładne, rytm, refren, epitet, przenośnia, morał, wątek, akcja, pytanie retoryczne, punkt kulminacyjny, puenta, związek frazeologiczny).</p> <p>Zna podstawowe zasady korzystania z biblioteki i Internetu. Zna terminologię związaną z tekstami kultury, podejmuje próbę właściwego odbioru tekstów kultury. Wykazuje się elementarną wiedzą z zakresu życia</p>	<p>niedokładne, rytm, refren, epitet, przenośnia, morał, wątek, akcja, pytanie retoryczne, punkt kulminacyjny, puenta, związek frazeologiczny).</p> <p>Podejmuję próbę oceny bohaterów literackich, wskazuje bohaterów pierwszoplanowych i drugoplanowych, realistycznych i fantastycznych, wyodrębnia zdarzenia i wątki.</p> <p>Zauważa w tekście podstawowe zależności analityczno-interpretacyjne (w tym proste znaczenia przenośne).</p> <p>Próbuje odróżniać w tekście informacje wyrażone wprost i pośrednio ukryte.</p> <p>Określa temat i główną myśl prostego tekstu.</p>	<p>utworach literackich. Wskazuje poznane środki poetyckie i elementy budowy świata przedstawionego na przykładzie, wskazuje ich funkcje (ożywienie, uosobienie, porównanie, wers, zwrotka, podmiot liryczny, nastrój utworu, nadawca, odbiorca, poezja, epika, dramat, autor, narrator, narracja, dialog, monolog, rymy dokładne i niedokładne, rytm, refren, epitet, przenośnia, morał, wątek, akcja, pytanie retoryczne, punkt kulminacyjny, puenta, związek frazeologiczny).</p> <p>Zna cechy baśni i odróżnia je i wskazuje morał.</p> <p>Zauważa w tekście bardziej złożone</p>	<p>Rozumie i potrafi wskazać motywy postępowania bohaterów.</p> <p>Podaje poprawne cechy baśni i jej elementy na przykładzie, zna cechy baśni i bajki, odróżnia je i wskazuje morał oraz przenośne znaczenia.</p> <p>Samodzielnie rozpoznaje i nazywa środki poetyckie i elementy budowy utworu literackiego, potrafi samodzielnie podać przykłady poznanych środków artystycznego wyrazu (ożywienie, uosobienie, porównanie, wers, zwrotka, podmiot liryczny, nastrój utworu, nadawca, odbiorca, poezja, epika, dramat, autor, narrator, narracja, dialog, monolog, rymy dokładne i</p>	<p>bohaterów, wyraża przy tym własne zdanie, które potrafi logicznie uzasadnić.</p> <p>Podaje poprawne cechy baśni i jej elementy na przykładzie, zna cechy baśni i bajki, odróżnia je i wskazuje morał oraz przenośne znaczenia we wskazanym utworze.</p> <p>Samodzielnie, biegle rozpoznaje i nazywa środki poetyckie i elementy budowy utworu literackiego, potrafi samodzielnie i oryginalnie podać przykłady poznanych środków artystycznego wyrazu (ożywienie, uosobienie, porównanie, wers, zwrotka, podmiot liryczny, nastrój utworu, nadawca, odbiorca, poezja, epika, dramat, autor,</p>
--	--	--	---	--	--

	<p>kulturalnego regionu. W formie ustnego opowiadania przekazuje treść utworu lub jego fragment, w kilku zdaniach opowie o własnych doświadczeniach, poprawnie przedstawia się, wita i żegna. Krótko wypowiada się w poznanych formach wypowiedzi pisemnej, rozróżnia ich podstawowe cechy gatunkowe (kartkę z życzeniami, notatkę, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, list prywatny, elektroniczny, opis postaci, opis przedmiotu, krajobrazu, plan wydarzeń, opowiadanie, dialog, opowiadanie z dialogiem, opowiadanie odtwórcze,</p>	<p>Zna zasady korzystania i znajduje proste informacje w encyklopedii, słownikach, Internecie. Rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikowania się i znaków komunikacji. Potrafi nazwać swoje reakcje czytelnicze. Odróżnia fikcję od rzeczywistości, realizm od fantastyki. Recytuje krótkie teksty poetyckie oraz fragmenty prozy, podejmując próbę ich głosowej interpretacji. Dobrze zna terminologię związaną z tekstami kultury, na poziomie przeciętnym dokonuje odbioru tekstów kultury. Wykazuje się przeciętną znajomością życia</p>	<p>zależności analityczno-interpretacyjne. Rozumie dosłowne i przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi. Wyciąga wnioski wynikające z przesłanek zawartych w tekście, dostrzega relacje między częściami składowymi w wypowiedzi. Określa temat i główną myśl tekstu. Znajduje informacje w encyklopedii, słownikach, Internecie. Rozpoznaje znaczenie i funkcje niewerbalnych środków komunikowania się. Konfrontuje sytuację bohaterów z własnym doświadczeniem. Recytuje teksty poetyckie oraz fragmenty prozy,</p>	<p>niedokładne, rytm, refren, epitet, przenośnia, morał, wątek, akcja, pytanie retoryczne, punkt kulminacyjny, puenta, związek frazeologiczny). Wskazuje w utworach kontrast dobra i zła, prawdy i kłamstwa. Zauważa w tekście trudne i złożone zależności analityczno-interpretacyjne. Znajduje złożone informacje w encyklopedii, słownikach, Internecie, rozróżnia rodzaje słowników i encyklopedii, zna ich funkcje. Stosuje w praktyce niewerbalne środki komunikowania się. Konfrontuje sytuację bohaterów z własnym doświadczeniem. Recytuje teksty poetyckie oraz</p>	<p>dialog, monolog, narrator, narracja, rymy dokładne i niedokładne, rytm, refren, epitet, przenośnia, morał, wątek, akcja, pytanie retoryczne, punkt kulminacyjny, puenta, związek frazeologiczny). Wskazuje w utworach kontrast dobra i zła, prawdy i kłamstwa, dokonuje oceny. Zauważa w tekście trudne i złożone zależności analityczno-interpretacyjne. Znajduje złożone informacje w encyklopedii, słownikach, Internecie, rozróżnia rodzaje encyklopedii i słowników zna ich funkcje, świadomie się nimi posługuje. Stosuje w praktyce niewerbalne środki komunikowania się.</p>
--	--	---	---	---	---

	<p> sprawozdanie, dedykacja). Uczeń stosuje na poziomie koniecznym (proste) zasady ortograficzne, interpunkcyjne, językowe, próbuje stosować poprawną kompozycję.</p>	<p> kulturalnego regionu. Wypowiedzi ustne są poprawne pod względem poprawności językowej, uczeń buduje dłużą logiczną wypowiedź, Wypowiada się na poziomie dostatecznym w formach wypowiedzi pisemnej (kartkę z życzeniami, notatkę, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, list prywatny, elektroniczny, opis postaci, opis przedmiotu, krajobrazu, plan wydarzeń, opowiadanie, dialog, opowiadanie z dialogiem, opowiadanie odtwórcze sprawozdanie, dedykacja). Dostosowuje wypowiedź do</p>	<p> podejmując próbę ich głosowej interpretacji. Uczeń odczytuje wartości pozytywne i ich przeciwieństwa wpisane w teksty kultury. Dostrzega swoistość artystyczną dzieła. Wie, czym jest pytanie retoryczne. Formułuje przesłanie utworu literackiego. Posługuje się terminologią związaną z odbiorem tekstów kultury. Wykazuje się dobrą znajomością życia kulturalnego regionu. Wypowiedzi ustne są dobre pod względem poprawności językowej, tematu, uczeń buduje dłużą logiczną i uporządkowaną, spójną wypowiedź, potrafi uzasadnić swoje zdanie. Wypowiada się w formach wypowiedzi pisemnej na poziomie bardzo dobrym (kartkę z życzeniami, notatkę, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, list</p>	<p> fragmenty prozy, uwzględniając zasady głosowej interpretacji. Formułuje przesłanie utworu tekstu kultury. Świadomie i z uwagą odbiera teksty kultury. Wykazuje się bardzo dobrą znajomością życia kulturalnego regionu. Wypowiedzi ustne są bardzo dobre pod względem poprawności językowej, tematu, uczeń buduje dłużą logiczną i uporządkowaną, spójną wypowiedź, potrafi uzasadnić swoje zdanie. Wypowiada się w formach wypowiedzi pisemnej na poziomie bardzo dobrym (kartkę z życzeniami, notatkę, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, list</p>	<p> Konfrontuje sytuację bohaterów z własnym doświadczeniem. Wzorcowo recytuje teksty poetyckie oraz fragmenty prozy, z zastosowaniem zasad głosowej interpretacji. Bezbłędnie formułuje przesłanie utworu tekstu kultury. Potrafi krytycznie ustosunkować się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości także regionu. Bierze udział w konkursach; osiąga w nich sukcesy w szkole i poza szkołą. Podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach szkolnych. Wypowiedzi ustne są bardzo dobre pod względem poprawności językowej, tematu,</p>
--	--	--	---	---	---

		<p>oficjalnej i nieoficjalnej sytuacji komunikacyjnej. Formułuje pytania do tekstu. Sporządza plan odtwórczy wypowiedzi. Ma średni zasób słownictwa z określonych kręgów tematycznych. Prace pod względem języka, ortografii i interpunkcji są poprawne. Kompozycja jest na poziomie przeciętnym.</p>	<p>dobrym (kartkę z życzeniami, notatkę, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, list prywatny, elektroniczny, opis postaci, opis przedmiotu, krajobrazu, plan wydarzeń, opowiadanie, dialog, z opowiadaniem dialogiem, opowiadanie odtwórcze, sprawozdanie, dedykacja). Poprawnie przedstawia się budując dłuższą wypowiedź ustną i pisemną. Biegłe posługuje się cechami poznanych gatunków form wypowiedzi pisemnych. Ma dobry zasób słownictwa z określonego kręgu tematycznego.</p>	<p>prywatny, elektroniczny, opis postaci, opis przedmiotu, krajobrazu, plan wydarzeń, opowiadanie, dialog, z opowiadaniem dialogiem, opowiadanie odtwórcze, sprawozdanie, dedykacja). Buduje dłuższą wypowiedź ustną i pisemną charakteryzującą się bogatym słownictwem i różnorodnością składniową, prezentuje własne zdanie i uzasadnia je. Biegłe posługuje się cechami poznanych gatunków form wypowiedzi pisemnych, stosuje je w praktyce prawie bezbłędnie. Bardzo dobrze dostosowuje styl</p>	<p>uczeń buduje długą logiczną, uporządkowaną, spójną i oryginalną wypowiedź, potrafi uzasadnić swoje zdanie. Wypowiada się w formach wypowiedzi pisemnej na poziomie celującym (kartkę z życzeniami, notatkę, zaproszenie, podziękowanie, ogłoszenie, list prywatny, elektroniczny, opis postaci, opis przedmiotu, krajobrazu, plan wydarzeń, opowiadanie, dialog, z opowiadaniem dialogiem, opowiadanie odtwórcze, sprawozdanie, dedykacja). Buduje dłuższą wypowiedź ustną i pisemną charakteryzującą się</p>
--	--	---	--	--	--

			Prace pod względem języka, ortografii i interpunkcji są dobre. Kompozycja jest na poziomie dobrym.	wypowiedzi do formy. Kompozycja prac jest dostosowana do formy wypowiedzi. Prace pod względem języka, ortografii i interpunkcji są bardzo dobre.	bardzo bogatym słownictwem i różnorodnością składniową, prezentuje własne zdanie i uzasadnia je. Biegłe posługuje się cechami poznanych gatunków form wypowiedzi pisemnych, stosuje je w praktyce biegle. Biegłe dostosowuje styl do formy wypowiedzi. Kompozycja prac jest prawie bezbłędnie dostosowana do formy wypowiedzi. Prace pod względem języka, ortografii i interpunkcji są niemalże bezbłędne.
Gramatyka języka polskiego	W stopniu podstawowym stosuje wiedzę z zakresu językoznawstwa. Rozróżnia poznane części mowy (rzeczownik, czasownik,	W stopniu dostatecznym stosuje poznaną wiedzę z zakresu językoznawstwa. Rozróżnia poznane odmienne i nieodmienne części	Stosuje poznaną wiedzę z zakresu językoznawstwa. Rozróżnia w zdaniu i tworzy różne formy poznanych odmiennych i nieodmiennych części	Biegłe stosuje poznaną wiedzę z zakresu językoznawstwa. Rozróżnia biegle poznane części mowy (rzeczownik, czasownik,	Biegłe i prawie bezbłędnie stosuje poznaną wiedzę z zakresu językoznawstwa. Bezbłędnie rozróżnia i odmienia poznane części mowy

	<p>przymiotnik, przysłówki, spójnik, przyimek, wyrażenie przyimkowe, liczebnik) i zdania (podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik). Rozróżnia i poprawnie zapisuje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące. Rozpoznaje liczbę i rodzaj rzeczownika, rzeczowniki własne i pospolite. Zna przypadki rzeczownika, odmienia proste rzeczowniki przez przypadki. Rozpoznaje liczbę, osobę, czas, rodzaj, tryb, czasownika, formę osobową i nieosobową. Zna zasady stopniowania przymiotników, próbuje stopniować przymiotniki i</p>	<p>mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki, spójnik, przyimek, wyrażenie przyimkowe, liczebnik) i zdania (podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik). Rozpoznaje w tekście i próbuje tworzyć formy przypadków, liczb, osób, czasów, trybów, rodzajów gramatycznych poznanych odmiennych części mowy, rozumie ich funkcje w wypowiedzi. Tworzy formy nieosobowe od czasowników w formie osobowej i odwrotnie. Tworzy rzeczowniki własne i pospolite. Rozróżnia i tworzy typy liczebników. Tworzy czasowniki</p>	<p>mowy (rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki, spójnik, przyimek, wyrażenie przyimkowe, liczebnik) i zdania (podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik), podaje ich funkcję. Poprawnie odmienia poznane części mowy. Odmienia przez przypadki trudniejsze rzeczowniki, zna rodzaje stopniowania przymiotników i przysłówków, stosuje je w praktyce. Wskazuje w zdaniu podmiot szeregowy i domyślny. Wskazuje w zdaniach związek główny i związki poboczne. Zna rodzaje wypowiedzi ich cel i funkcję. Rozróżnia i tworzy</p>	<p>przymiotnik, przysłówki, spójnik, przyimek, wyrażenie przyimkowe, liczebnik) i określa ich rodzaje i funkcje oraz części zdania (podmiot, orzeczenie, przydawka, dopełnienie, okolicznik). Biegłe odmienia poznane części mowy. Odmienia trudniejsze rzeczowniki. Dobrze stopniuje przymiotniki i przysłówki, wie, które przymiotniki i przysłówki nie stopniują się, bardzo dobrze zna i posługuje się rodzajami stopniowania. Wskazuje w zdaniu i tworzy podmiot szeregowy i domyślny. Biegłe określa związki współrzędne i</p>	<p>(rzeczownik, czasownik, przymiotnik, przysłówki, spójnik, przyimek, wyrażenie przyimkowe, liczebnik) i zdania (podmiot i orzeczenia przydawka, dopełnienie, okolicznik), tworzy je, modyfikuje, określa ich rodzaje i funkcje. Stopniuje trudniejsze przymiotniki i przysłówki, odmienia trudniejsze rzeczowniki. Wskazuje w zdaniu i tworzy z uwzględnieniem funkcji podmiot szeregowy i domyślny. Biegłe określa związki współrzędne i podrzędne w zdaniu. Biegłe rozróżnia i tworzy wypowiedzenia (równoważnik zdania,</p>
--	---	---	---	--	--

	<p>przysłówki. Rozpoznaje liczbę, rodzaj i przypadek przymiotnika. Próbuje rozróżnić liczebniki. Wie, że wyrazy łączą się w zdaniach w związki wyrazowe. Rozumie pojęcie zdania i równoważnika zdania, potrafi wyodrębnić je w mowie i piśmie, wskazuje zdanie pojedyncze i złożone. Rozróżnia głoski, litery i sylaby. Rozpoznaje samogłoski i spółgłoski. Zna alfabet. Wie, że nie wszystkie wyrazy mają znaczenie dosłowne. Wskazuje zdrobnienie, zgrubienie i wyrazy bliskoznaczne.</p>	<p>odrzeczownikowe i wskazuje ich funkcję. Poprawnie stopniuje proste przymiotniki i przysłówki. Wskazuje podmiot szeregowy i domyślny. Wskazuje w zdaniach związek główny i związki poboczne. Zna rodzaje wypowiedzeń i ich cel. Rozróżnia zdanie pojedyncze (rozwinęte i nierozwinęte) i złożone (współrzędnie i podrzędnie) oraz równoważnik zdania, zamienia równoważnik zdania na zdanie i na odwrot. Wyróżnia w wyrazie głoski, litery i sylaby Rozpoznaje samogłoski i spółgłoski. Stosuje alfabet w praktyce. Rozpoznaje zdrobnienia,</p>	<p>zdanie pojedyncze (rozwinęte i nierozwinęte) i złożone (współrzędnie i podrzędne) oraz równoważnik zdania, dokonuje przekształceń na wypowiedzeniach. Wyróżnia w wyrazie głoski, litery, dzieli wyrazy na sylaby, stosując wiedzę z tego zakresu. Rozpoznaje samogłoski i spółgłoski. Rozróżnia spółgłoski miękkie i twarde. Stosuje alfabet w praktyce. Potrafi określić znaczenie przenośne związków frazeologicznych Poprawnie tworzy zdrobnienia, zgrubienia, wyrazy wieloznaczne, synonimy i antonimy.</p>	<p>podrzędne w zdaniu. Zna rodzaje wypowiedzeń, ich cel (równoważnik zdania, zdanie pojedyncze rozwinęte i nierozwinęte, zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie), rozróżnia je, tworzy, podaje ich funkcję i dokonuje ich modyfikacji. Posługuje się wiedzą z zakresu fonetyki (litera, głoska, sylaba, samogłoska, spółgłoska miękka i twarda). Alfabet biegle stosuje w praktyce. Potrafi określić znaczenie przenośne związków frazeologicznych. Tworzy zdrobnienia i zgrubienia, wyrazy wieloznaczne, synonimy i antonimy – trudniejsze przykłady.</p>	<p>zdanie pojedyncze rozwinęte i nierozwinęte, zdanie złożone współrzędnie i podrzędnie), zna ich funkcję i cel, dokonuje ich modyfikacji. Biegle posługuje się wiedzą z zakresu fonetyki (litera, głoska, sylaba, samogłoska, spółgłoska miękka i twarda). Alfabet biegle stosuje w praktyce. Potrafi biegle określić znaczenie przenośne związków frazeologicznych. Tworzy zdrobnienia i zgrubienia, wyrazy wieloznaczne, synonimy i antonimy – trudne przykłady, rozumie ich funkcje.</p>
--	---	---	--	--	--

		zgrubienia, wyrazy wieloznaczne. Zna pojęcie związek frazeologiczny Tworzy zdrobnienia i zgrubienia, synonimy i antonimy.			
Ortografia i interpunkcja	Zna podstawowe zasady ortograficzne (pisownia wyrazów małą i wielką literą – imiona, nazwiska, nazwy geograficzne tytuły, wyrazów z „u”, „ó”, „ż”, „rz”, „h”, „ch”, pisownia „nie” z różnymi częściami mowy, pisownia wyrazów z częstką „by”, pisownia wyrazów z „ę” i „ą”) i interpunkcyjne (przecinek po spójniku, w zdaniu pojedynczym i	Zna zasady ortograficzne (pisownia wyrazów małą i wielką literą – imiona, nazwiska, nazwy geograficzne tytuły, wyrazów z „u”, „ó”, „ż”, „rz”, „h”, „ch”, pisownia „nie” z różnymi częściami mowy, pisownia wyrazów z częstką „by”, pisownia wyrazów z „ę” i „ą”) i interpunkcyjne (przecinek po	Dobrze zna zasady ortograficzne (pisownia wyrazów małą i wielką literą – imiona, nazwiska, nazwy geograficzne tytuły, wyrazów z „u”, „ó”, „ż”, „rz”, „h”, „ch”, pisownia „nie” z różnymi częściami mowy, pisownia wyrazów z częstką „by”, pisownia wyrazów z „ę” i „ą”) i	Bardzo dobrze zna zasady ortograficzne (pisownia wyrazów małą i wielką literą – imiona, nazwiska, nazwy geograficzne tytuły, wyrazów z „u”, „ó”, „ż”, „rz”, „h”, „ch”, pisownia „nie” z różnymi częściami mowy, pisownia wyrazów z częstką „by”, pisownia wyrazów z „ę” i „ą”) i	Bez błędnie zna zasady ortograficzne (pisownia wyrazów małą i wielką literą – imiona, nazwiska, nazwy geograficzne tytuły, wyrazów z „u”, „ó”, „ż”, „rz”, „h”, „ch”, pisownia „nie” z różnymi częściami mowy, pisownia wyrazów z częstką „by”, pisownia wyrazów z „ę” i „ą”) i

	<p>złożonym), zna znaki interpunkcyjne: kropka, przecinek, wykrzyknik, pytajnik, cudzysłów. Poprawnie zapisuje datę. Podejmuje próbę zastosowania poznanych zasad.</p>	<p>złożonym), zna znaki interpunkcyjne: kropka, przecinek, wykrzyknik, pytajnik, cudzysłów, kursywa, wielokropek. Poprawnie zapisuje datę na dwa sposoby. Przeciętnie stosuje zasady w praktyce.</p>	<p>złożonym), zna znaki interpunkcyjne oraz ich funkcje: kropka, przecinek, wykrzyknik, pytajnik, cudzysłów, kursywa, wielokropek. Poprawnie stosuje zasady zapisywania dat i stawiania kropki po liczbach. Dobrze stosuje zasady w praktyce.</p>	<p>złożonym), zna znaki interpunkcyjne oraz ich funkcje: kropka, przecinek, wykrzyknik, pytajnik, cudzysłów, kursywa, wielokropek. Biegle stosuje zasady zapisywania dat i stawiania kropki po liczbach. Biegle stosuje zasady w praktyce.</p>	<p>złożonym), zna znaki interpunkcyjne i ich funkcje: kropka, przecinek, wykrzyknik, pytajnik, cudzysłów, kursywa, wielokropek. Biegle i prawie bezbłędnie stosuje zasady zapisywania dat i stawiania kropki po liczbach. Biegle stosuje zasady w praktyce ze świadomością ich celu.</p>
--	--	--	---	--	--

Lektury czytane w całości:

-Edmund Niziurski, *Sposób na Alcybiadesa*.

-Henryk Sienkiewicz, *W pustyni i w puszczy*,

Ponadto teksty literackie, inne teksty kultury zawarte w podręczniku *Nowe Słowa na start! Podręcznik do języka polskiego dla klasy V szkoły podstawowej*, Anna Klimowicz, Marlena Derlukiewicz, Nowa Era (rozdziały 5-7)

Urszula Adrian